

PERŽVALGA.

— Atgaleiviškųjų kurstymų „Šaltinis“, išeinąs Seinuose, 16-ame numeryj padaro juokingą Amerikos laikraščių peržvalgą. Padalina mūsų laikraščius į dvi kategorijas: vieni geri, kiti — šiukslės. Prie gerųjų katalikiškų „Š.“ priskaito „Kataliką“ ir „Žvaigždę“, prie šiukslių — „Kovą“ ir „Vienybę Lietuvninkų“. Kiti visi mūsų laikraščiai lieka be vietos. Teologiškoje kritikoje taip išeis — geriems dangus, piktiems pragaras. „Katalikas“ ir „Žvaigždė“ — palaiminti, o „Kova“ ir „Vienybė“ — prakeikti. Kur dės „Lietuvą“, „Keleivį“, „Viltį“ ir kt. ? Butinai reikės šveistainės... (NB. Paakiname mūsų sądraugą „Kataliką“, kad nežiurint ant „Žvaigždės“ keikimų, Lietuvos dvasiškija jį pastato į pirmą katalikiškųjų laikraščių eilę. Tegul jis tą tik nurodo Amerikos visuomenei, o ši tuojaus priims Rymo Katalikų Lietuvių Susivienijimui už organą. Nejuokinga toji peržvalga būtų, jeigu nebūtų užbaigta milžinišku nonsensu. Teip, rašėjas peržvalgos, nupeikdamas „Kovos“ ir „Vienybės“ visuomenėje įtakmę, atranda pagaliaus, kad toji įtakmė pradedanti silpnėti, ir sako: „mat, kas perdaug, tai ir šunes neėda“... Liogiškai taip išeis: „Kova“ ir „Vienybė“ rašo „perdaug“. Nebūtų perdaug, jeigu Amerikos lietuviai būtų žmonės. Bet, kadangi jie yra šunes, tai jiems perdaug... Bravissimo „Šaltinis“!

— Vilniaus laikraščiai sužinojo apie naujai gimiantį savo bendraraštį, kurs eis kartą per dvi savaiti ir bus vardu „Jaunoji Lietuva“. Redaktorium ir leidėju to dvisavaitinio bus mažiekas žinomas visuomenei p. Antanas Smetona. Laikraštis bus ypatingai skiriamas lietuvių inteligentų reikalams. Pradėjęs eiti bene

pradžioje birželio mėnesio, šių metų.

— „Skardas“ rašo nuo Raseinių apie atsinaujinančius (jeigu kada buvo aptilę!) politiškus lietuvių persekiojimus. Teip, Eržvilkuose suėmė S. Gudavyčių iš Užakmenio, Katrę Gudavyčiutę iš Stepanavos, seserę Dumos atstovo ir A. Babilų. Sujimtuosius išbugdino į Tauragę iš kur paleido po sunkioms kaucijomis: Gudavyčiutę užsistatė 8.000 rub., Gudavyčius — 5.000 rb., ir Babilus 3.000 rb. Visi dabar laukia pašaukimo į Vilniaus teismą.

— Laisvė spaudos gražiai Lietuvoje žydi: „Skardo“ sukonfiskavo pogrėčium tris numerius: 13, 14 ir 15.

— Vilniuje greitai laike išeis naujas lietuvių kalba savaitinis — „Mokslo Žinios“. Redaktorium užkviestas dr. Stasys Matulaitis.

— Seinų „Šaltinis“ pranešė, o „Žvaigždė“ atkartojė labai pamasinančią žinią — „Pirkite dvarus“. Viso labo, pasirodo, Lietuvoje parduoda apskolintų dvarų čielus 52. Išskaitę dvarus ir jų skolas, išrodinėję, kaip žmonės be dvarų vargsta ir skursta, karštai tiedu mielaširdingi laikraščiai sušunka į amerikiečius: dėl meilės tėvynei — atpirkite dvarus!.. Ir kas dabar da dį užginčyti tą, kad „Šaltinis“ ir „Žvaigždė“ nesirupina varguolių reikalais. 400.000 lietuvių Amerikoje skursta-vargsta. Pirkite dvarus, neduokite, kad nupirktų kokie Amerikoje praturtėję kunigeliai....

— Nuo 29 balandžio pradedant, per tris dienas atsibuvo Scrantone, Pa., akyva byla, kurią vėla lietuviai-katalikai su savo klebonu ir tos dijecezijos vyskupu už savo bažnyčią. Nori ją nuo vyskupo atimti. Teisme išsiaiškino, kad statant žmonėms bažnyčią jie užtraukė 10.000 dol. paskolos (kurią regis davė vyskupas), ir tuomet nuo žmonių vysku-

pas išreikalavo pasirašimo, jog bažnyčia, nors ir kaži-kiek bus brangesne už 10.000 dol., vienok jau bus vyskupo savastimi. Pasirašimą išgavo, bet pasirodo, kad su prigavyste, — nes nė pusė parapijonų apie tat nežinojo. Žinoma, vyskupo liudininkai stengėsi daroditi priešingai. — Byla jau užsibaigė. Kas laimėjo, dar neapskelbta.

— Gegužio 9 prasidėjo didelė, istoriška byla, — byla atgal vieni metai pavogtųjų trijų, Vakarinės Anglekasių Sąjungos vadovų: Moyerio, Haywoodo ir Pettibone. Byla atsibus miestelyj Boise, Idaho valstijoje. Ateinančiuose „Vienybės“ numeriuose ras skaitytojai pačius svarbiuosius atbalsius tojo baisaus proceso, kurs judina netikėtai 80 milijonų Amerikos gyventojų, bet ir tolimus pasaulės kraštus.

— „Spindulys“ jau atgijo ir vėla pradėjo eiti Pittsburge rėdomas kun. Deliano, tokiam pat pavidale ir tokioje pat pakraipoj, kaip ir prieš tą nelėtamą laiką, kada „susirgo“ zecerius ir dėlei to laikraštis turėjo sustoti ejęs. Naujai atgimęs mūsų sądraugas gailisi už pirmesnės klaidas ir žada jų ant tolesnio vengti. Ant nelaimės jau ir 1-mame numeryj to neįspėjo: jau neskaitytant žinomosios „Spindulio“ anarkijos iš raštiškosios pusės, tas pats tebelieka ir visoje pakraipoj, ką regis „S-is“ ir pats pripažino klaida. Štai patilpsta tos savaitės evangelija. Gerai — tai krikščioniška. Paskui eina pasišaukėjimas „filiozofų“, kur pasirodo, jog įstatimai yra „trucizna“. Tas jau anarkistiška, todėl ne krikščioniška. Toliaus žadama visus kritikuot, be pasigailėjimo... įkalus į lentą vinį ir užbraukiant per užpakalį... Tas netikėtai ne krikščioniška ir netetiška, bet barbariška, — nes visi žinome, kokios tojo „braukimo“ būtų pasekmės... Ant galo toji sektantiškai-tikėji-

miška dvasė. — Reikia džiaugtis, kad lietuviški laikraščiai dauginasi. Bet reikia išleis-tojams atmint, kad visuomenė daugiau reikalauja nuo laikraščių, negu tik tai išrašytos popieros. Nežiurint to viso, ką augščiau pasakėm, sveikiname atgimusį draugą ir linkiame geriausios kloties.

— Amerikos Lietuvių Katalikų Susivienijimo susivaziavimas (arba, kalbant lietuviškuoju žargonu: seimas) atsibus Worcestery, Mass. Pradėjęs 18 birželio. To susivienijimo pirmsėdis, kun. Kudirka paduoda „Žvaigždėje“ šiasias sąmatas susivaziavimo darbams: 1) vaikų sušelpimo klausimas; 2) apie padidinimą posmertinės mokes ties; 3) retesnio laikymo susivaziavimų klausimas; 4) pasamdymas agentų, kurie organizuotų kuopas; 5) įkuriamas prieglaudos ir mergnamių; 6) prieš kokius Lietuvos „priešus“ reikia kovoti; 7) sumažinimas kuopų atstovybės. — Visos tos sąmatos grynai „bizniavos“, išimant tamsiai išreikštą 6-tąją. Kas link 3-čios ir 7-os, tai tose tvylo slaptas suokaltis: suretinus susivaziavimus, „Žvaigždė“ tapusi organu neturėtų kasmet tokio baisaus rupesnio apie konkurentus, kaip va „Kataliką“, kurs tyko paverzt „organystę“; o sumažinus kuopų atstovybę (jau ir dabar visai nedemokratiškai kuopos daro: ves nuo 20 sąnarių siunčia vieną atstovą). — sakom, sumažinus atstovų skaitlių, pasilikty sau tik vieni kunigeliai su savo prielankesniais „biznieriais“.

— Mums praneša vienas ištikimas korespondentas, kad atkeliavęs Amerikon vienas gabus agitatorius, Antonov (matyt, priimta pavardė), lietuvis ir socialdemokratas, prigulįs prie „Rusų Socialdemokratų Darbininkų Partijos“. Jo tikslai — apkelti Amerikos lietuviškas kolonijas ir laikyti prakalbas.

Iš Lietuvos.

Šiauliai. *Vienybės stoka.* Frenkelio odos pabrūke pakuo-tojų skyriuj mes teip dirbam: stojam prie darbo ketvirtoj valandoj, o pabaigiam — 9-oj. Namon pareiti kitam yra vers-tas, kitam ir du, tai kolai pa-reini ir parėjęs pavalgai, ki-tam ateina ir vienuoliktą va-landa. Atsigulęs rupinkis, kad nepramigtum, o jei pra-migsi, tai paskui pabaudą tu-rėsi mokėt; tie patys darbinin-kai balsuoja, kokia turi buti pabauda: vienu buteliu ar dau-giau. Po užgavėnių pasivėlino vienas darbininkas. Užveizda jam uždėjo 1 rublį bausmės. Tas sako: „kaip uždirbsių, už-mokėsiu“. Tuomet vienas dar-bininkas, A. Jankauskis, sako užveizdai: „Matai, da juokiasi, nenusimina, kad reik mokėti, tai visai jo nereikia!“ Ir pa-tys darbininkai nutarė, kad jis butų atstatytas. Tokiu budu išeina, kad pabrinkantas mums kilpą parengia, o darbininkai užneria ją ant kaklo.

Stolipino dvaras (Kauno pav.). „Skardo“ N12 buvo pa-talpintos negerai iširtos žinios apie ministerių pirmasėdžio Stolipino dvarą. Ištyręs dabar viską gerai, pataisau. Pinigų ordinarčikai gauna po 30 rub., rugių—42 pudu, miežių—18, avių—7, žirnių—3, kviečių—3, pelų — po 6 maišelius (te-davė tiktai kartą), kuro — po pusę sieksnio kokių žabų, ir ir tai da sunkiai išgaunam; ze-mės bulbėms duoda 400 ket-virtainių sieksnių—pasisodinti galima 4—6 purus, linams — 300 sieksnių — galima pasisėt po 3—4 gorčius; daržui duo-da 200 ketvirtainių sieksnių; karvę vieną teleidžia laikyties ir tą vos tik gali išmitint; šieno duoda po pusę vežimo ir tai apipuvusio; kiaulė viena, kad išsigali, tai ir dvi. Darbas va-sarą tęsiasi po 16 valandų, zie-ną — po 12; kitą kartą žmogus

nė pavalgyt nesu-pėja, o jau skambina prie darbo: kad tik darbininkas pasivėlina prie darbo arba kokį žodį prieš pa-sako, tuoj gana 50 kap. pa-baudos. Moterims reikia eiti uždyką po 30 dienų. Be ordi-narčikų da yra du bernu: va-sarą gauna už mėnesį 5 rub., o žiemą — 4 rub.; mergos gauna nuo 24 iki 28 rublių. Dvaro valgymas vidutinis. Moters-padienės savo valgymu tegau-na po 15 kap. Darbininkai turi turėt savo dalgį, šakę, spatą (lopeta) ir botagą. Dar-bininkų butai labai blogi ir drėgni. Dvaro užveizda — biaurus; rupinasi, kad tik po-nui įtikty, o kaip „ponui“ rupi darbininkų reikalai, jau mes gerai žinome.

Sostai (Panevėžio pav.). *Pono „gerumas“.* Pabiržės valsčiuje yra pono Leono Tar-naucko dvaras. Kovo mėne syje vienas jo ordinarčikas pa-gavo penkias kurapkas. Pa-matęs tai, kitas ordinarčikas nuėjęs apskundė ponui. Pa-sišaukęs jį pas save, ponas pra-dėjo visai lojoti, grąšindamas paduosias teisman. Tas išsi-gandęs puolėsi prie pono ran-kų, prašydamas, kad dovanotų. Per didelį prašymą ponas „do-vanojo“ jam 20 rublių, o 5 rublius turėjo ordinarčikas ati-duoti ponui, kuriuos tas pas-kyrė „bažnyčiai“, — toks ge-ras, mat, tas mūsų ponas!

Grigaičių palivarko (Vil-kaviškio pav.) darbininkai se-niai skundžiasi dėl savo „nau-miesninko“ (užveizdos) Vyš-niaucko: jis jiems neatiduoda laiku ordinarčijos, užrokuoja po kokį kartį (purą) ar du ru-gių, miežių; žiemą duoda men-ką pašarą darbininkų gyvu-liams, o savo gyvulius, gerai šeria ir paskui parduoda. Iš-girdęs apie tai, apsilankė čia vienas susipratęs vyrukas ir liepė darbininkams sustreikuot ir išmesti Vyšniaucką iš dvaro. Išgirdęs apie tai, ponelis tuoj

pasikvietė sau į pagelbą po-liciją, bet to vaikino sučiupti nepasisekė.

Joniškis (Šiaulių pav.). Jei pas mūsų kleboną Butke-vičių ateina koks žmogus su reikalu, tai pirmutiniai jo žo-džiai: „Ar skaitai „Skardą“, ar nežinai kokio socialisto? Aš jau su jais mokėsiu apsiei-ti!“ Matydamas, kad žmonės skaitydami naudingas knyge-les, pradeda susiprasti ir švie-siau žiūrėti į pasaulę, suskato pats platinti juodašimčių kny-gutes. Greitu laiku žada net ir skaityklą įkurti. Jis sten-giasi prikalbėti tamsius žmo-nes, kad jie neturėtų jokių reikalų su tais, kurie pernai nukentėjo nuo valdžios; už tai nabagai kalbėdajant keliose vietose buvo durys uždarytos.

Garliavos (Senapilės pav.) džiakono Budzeikos teipgi nar-saus esama. Tas Kristaus įpė-dinis išteisina žmonių kraujo praliejimą. Sakydamas kovo 4 d. pamokslą, beaiškindamas klausytojams dešimtį Dievo prisakymų, pasakė, kad antra-sai prisakymas liepiąs pildyti visokias prisaiikas. Kareiviai, girdi, prisiekę carui tarnaut, tur prisaiiką pildyti, kad jiems ir kazin-ką lieptų vyresnybė da-ryti,— už tai, girdi, pas Dievą jokio atsakymo nebusi!...

Ylakių (Telšių pav.) kuni-gas Ragazis labai įpyko ant klebono Pancerio už tai, kad jisai gražiai išaiškino pasnin-kų prasmę. Sekančioj nedė-lioj jis paaiskubino sugriauti klebono privadžiojimus ir pri-sakė žmonėms butinai pasnin-kauti be pieno ir mėsos, — ki-taip, girdi, nugrimzdėsią mių į pat pragaro dugną. Daug moterių ir silpnų senelių, pil-dydami kunigėlio prisakymą, badauja ir kraustosi pas Ab-raomą.

Dusetos (Zarasų pav.). Pas mumis kunigai pradėjo krikš-tyti dykai. Kovo 14 d. kun.

Rudminas, pakrikštijęs vaiką, liepė kumui Mykolui Gaidziui užmokėti 50 kap. Šis paklau-sė kunigo, kodėl teip brangiai, seniau jis, jaunas budamas, mokėdavęs tik po 15—20 k. Kunigas atsakė: „kvailiau, krikštas visai dykai, tik už metrikas imame po 50 kap.“ Gaidys pastebėjo, kad ir seniau rašydavę metrikas. Kunigas su-pykęs paėmė auksiną ir nuėjo.

Dusetų klebonas mėgsta pa-sakoti žmonėms per pamokslus apie puikybę; kam gi reika-lingi, girdi, prastam žmogui tie puikus arkliai, geri rubai, kaliošai! O kam reikalingi kunigui tie tukstančiai, namai Rygoje, brangūs baronai?

Vilniuj vėl pradėjo baisiai dukti policija. N. 12 ir 13 „Skardo“ vėl konfiskuotas, bet valdžios tarnams beveik nieko nepasisekė paimti. Pereitą nedėlią teip-pat konfiskuota visai nekalto turinio knygelė: „Kokie reikalingi įstatymai darbininkams apsergėti“. Pas daktarą Domaševičių, d-rą Matulaitį, Sabą ir Voitkevičių buvo padarytos kratos, bet nieko ypatingo nerasta. „Skar-do“ administraciją policija ty-rinėjo apie pabėgusį iš Vil-kaviškio kalėjimo Jurgelionį; ypatingai klausinėjo, kas pa-rašė patalpintą „Skardo“ N7 apie jį korespondenciją.

Joniškio inkvizicija (Šiaulių pav.). Neseriai buvo aprašyta laikraščiuose baisūs kankinimai Rygos kalėjimuo-se, — Joniškis teipogi, kiek galėdamas, stengiasi sekti jos pėdomis. Mat, mūsų pristovas Aleksiejevas buvo Rygoje okolodočnu, bet labiausia atsi-žymi — tai jo raštininkas Ri-mavičius. Kaip tik suima kokį kaltą ar nekaltą žmogų, tuo-jaus pradeda jį baisiai kan-kinti, nagaikomis plakti, deda į tam tyčia padarytus geleži-nius; kol uždėda ant rankų, baisiai jas suspaudžia; nuo į-veržimo teip jos sutinsta, nė

geležies nebematyt; pinigų maietui visai neduoda; tėvų ir tų, kurie ką-nors iš valgyto atneša, neprileidžia; jei raštininkui nepatinka atnešusis, tai tuojau liepia jį areštuoti ir pasodinti į turmelį. Štai ką papasakojo vienas išėjusis išten vaikas, „per paklydimą“ areštuotas. Atvedę, girdi, pas pristovą, — jo nebuvę namie, o jo vietą buvęs užėmęs raštininkas Rimavičius. Tas tuojau liepęs vesti jį į turmelį, pasiėmęs kelis sargybinius; nuvilkę puspliką ir parvertę ant zoslano; gerklę padėję ant galo zoslano; raštininkas atsisdėjęs ant galvos ir taip stipriai prispaudęs gerklę prie zoslano, kad tas visai negalėjęs išrekti. Raštininkas, sėdėdamas ant galvos, pasiėmęs drūtą lazdą ir mušęs per visą kuną. Paleidus išgulėjęs jis kokį laiką visai apalpęs, bet to da neužteko; sargybiniai iš savo pusės pradėję jį mušti nagaikomis, paskui įdėję į geležinius. Pagaliaus, ištyrę, kad jis nieko nekaltas, paliuosavę jį. Rankos net kruvinos buvo nuo geležinių suveržimo, kunas visas suraižytas nuo mušimo; pažiūrėjęs į jį, tai baisu palikdavo — žmogus į žmogų nebebuvo panašus... Tai taip elgiasi pas mus valdžios tarnai!

„Skardas“.

Vištytis (Vilkaviškio p.). Vištytis yra neperdidis miestelis prie pat Prūsų rubežiaus, ant kranto didelio ežero to paties vardo. Pusė ežero priguli prusams, pusė rusams. Yra vaistinyčia, mokykla ir tt. Mokykla uždaryta, nes veik visi vaikai serga skarlatina, ir daugumas miršta.

Yra čia žandaras ir trys žemsargiai tarp žemsargių labiausia atsizymi, „judošius Makarenka“ antras Garliavos „Čizorikas“. Žandarui algą sudeda valstiečiai po dvi kapeiki nuo margo, nenori žmonės jo laikyti, bet ką padarysi, yra

priversti užlaikyti, nors jis visai bereikalingas. Žmonės čia tamsūs, daugiausiai vokiečiai, kurių čia yra labai daug. Žmonės skaito daugiausiai „Šaltinį“. Kunigėliai dalina „Masonus“ „Ar geriau bus...? ir tt. „Lietuvos Uk.“ pareina vos du egz. Čia būtų labai reikalingas gydytojas, nes yra tik Vilkaviškij ir Virbalyj, o iš Vištyčio į abi vietas toli, o čia gydytojas galėtų gerai užsilaikyti.

Iš čia pernai reakcijos laike buvo suimti: S. Matulaitis ir da du, kurių pavardžių nežinau. Matulaitis buvo padavęs kasaciją, bet jau kasaciją parėjo ir reikia vėl eiti sėdėti kalėjimui 5 mėn. Parėjo da užmokėti teismo išlaidos 24 rb. Nėgana to ką žmogų kankina, bet da reikia užsimokėti už tai ką šnipai — žemėargiai pribuvo kaipo liudytojai, valdžios pakviesti. Matulaitį kaltino už prakalbą, ir perskaitymą „Valstiečių Nutarimo“. Sėdėjo kalėjime 6 mėn.

„Liet. Ukininkas“.

Isz Didž. Britanijos. Iš Mossend, Škotijoje.

Čia yra nemaža geležies dirbtuvė, kuri tačiaus daugiau stovi, negu dirba. Dirba čia keletas ir lietuvių. Keletas metų atgal žmonelės uždirdavo ir gana gerai, ne vienas galėjo susitaupyti ir keletą skatikų. Bet dabar, besitobulinant visur mašinerijoms, ir išmėtant burius darbininkų iš pabriku, tas pats ir čia atsitiko. Kur pirmiausia dirbo 10 žmonių, dabar vos liko 3. Nevienai šeimynai nutraukė duonos kasnį, nevienas rankpelnis tapė atstatytas ir išstumtas už fabriko vartų. Dabar mūsų fabriko bendrovei, (The Summerlee Iron Company) plaukia kišenėn gyvas auksas; na tik pamielikite, — tiek mažai bersi-
kia darbininkams apmokėti, o

daug daugiau pridirba tavorų! Mašinos staugia, į bendrovės kišenę auksas žvanga, o be darbiam darbininkai sunkiai dusauna iš šalies žiurdami ir neturdami kuom papenėti savo šeimynas... Vienok ir tų padėjimas yra visai neužvydėtinas, kurie pabrūke pasiliko. Tiesiog baisu ir žiurdėti: kas savaitę ir tankiau veža į ligonbutį, tai vieną, tai kitą sužeistų. O ten ir gi žinom, kaip su darbininkais apsieina. — Pabrūke gi bendrovės viršbininkai nežmoniškai darbininkus spaudžia prie darbo, visus lygiai smaugia, ar tai jis būtų katalikas, protestonas, žydas ar kitoks. Čia prigulėtų darbininkams įsidėmėti, kad jų visų vienodas likimas, todėl reikia iš vieno ir laikytis; reikėtų atmint, kad visi tie, kurie kartu stovi prie vieno varstoto yra mūsų artimi ir broliai, nes mus visus lygiai skriaudžia. Jeigu nežiurint nė ant mūsų tautos nė tikėjimo, pabrūkantai mus taip nežmoniškai išnaudoja, todėl ir mums reikėtų visus tautiškus ir tikėjimiškus klausimus atidėti tuom tarpu į šalį, o visiems bendrai stoti prieš savo išnaudotojus. — Ant nelaimės, to pas mūsų darbininkus dar nėra. Čia pilna yra pavyzdžių tos mūsų nevienybės, ir net tiesioginės neapykantos ant vieno kito. Čia 12 liepos kasmets buna, teip vadinamas „Orančių“ apvaikšėjimas. Prisiartinus tai dienai kapitalistai surengia trukšmingas procesijas, eina pulkai darbininkų, kapitalistų papiirkti išreiškia demonstratyviškai kerštą prieš katalikus, na o šie vėlei neatsilieka, — šie vėl paskui keršija aniemsiams. Paskui tokias procesijas seka nemažai ir lietuvių... Baisu, kas darosi! Darbininkai, it patrakę, niaujasi ir nosis badosi, o piniguočiai žiurdami tik trina sau rankas iš džiaugsmo, nes jie juk mata, kad dar nepaskutinės jiems dienos.

Tas pats yra ir prie darbo; didžiausia neapykanta ant vieno kito, nėra jokios artimo meilės; pabrūkantai daro su darbininkais, ką tik jie nori. Toje dirbtuvėje apie kurią aš čia pasakoju, darbininkai neturi jokios sąjungos (unijos), nėra kam už juos užtarti; nors ir rastūsi tokių, kurie prigulėtų; bet teip visi bijosi bendrovės, kad nepavarytų nuo darbo, jog apie susijungimą nieks nedrįsta ir prasitarti. Toks didelis čia despotizmas! Žinoma, kad tame stoka darbininkams susipratimo. Tiek reikėtų darbininkams žinoti, jog bendrovė ne/ gi gali visų darbininkų, norinčių prigulėti į sąjungą, pavaryti, nes tada juk turėtų sustoti išdirbystė; o tas juk patiems pabrūkantams atneštų blėdį. Suprantama, kad piniguočiai užsileistų, ir būtų darbininkų viršus, kaip ir kitose dirbtuvėse visoje Didžiojoje Britanijoje. K. Kundrotas.

Du vieszpatystes pilioriai.

(Kaip ir monologas)

Ant scenos Stolypinas, ministrų pirmininkas. (Stolypinas sėdi savo kabinete apkrautas popieromis ir prataria): Na, tai ir atėjo, brolau laikai, kada žmogaus visai nebepori paguodoti. Buk dabar žmogus kaip ir kalinyj. Gerai buti ministru buvo seniaus, bet dingo tie laikai, ir dabar juo labiaus žmogus rupinies vieszpatystes gerove, tuo labiaus pavojinga gyventi. O galvą sopa po velniais; vis dar tebėra suardyti nervai; reiktų kur išvažiuoti gydytus; bet, artai paliksi tėvynę, šventą Rusiją tokiame padėjime? O ir carui esu butinai reikalingas. Dabar juk toks rustas padėjimas: kiek tai rėdybę badauja; muzikai nerimastauja, riaušes kelia; armija kyla. Reikia su viskuom gana smarkiai paai-
elgti, reikia kad kaltas atsiim-

tų užpelnytą busmę. O vienok visuomenei kaip netinku, taip netinku. Visi rėkia, bukas kankinąs šalį. Uuu! paminės mane! Kas tai galo butų, kad aš be energijos būčiau? — Caras juk mane myli, bajorija guodoja. Bet... užtai ūrebėti turiu. Štai čia tupiu; oras — troškus, visas miestas galanda dantis ant manęs... kitaip buvo kol dar gyvenau ant aptiekoriškos salos, — tai dar buvo nė šio nė to. Bet čia, tai jau visai kalėjimas ir gana. Sunkūs atėjo laikai, kada valdininkus kerta, kaip pėdus. Ir į ką tie revoliucionieriai nepasiverčia! Tai kareiviais, tai aficieriais; štai ir praėjusiuose metuose ką-tik manęs paties neužmušė. Vaikus sužeidė, o man kiek baimės pridarė! Ir dabar dar jaučinos nesveikas. Nors gana gabiais šnipais buvau apsistatęs, jie visgi gudresni... Bet, gana bus svajoti apie praėjusių laikų atsitikimus. Visiems garbiems žmonėms juk prisieina daug ko datirti. (Atsistoją, pavartaliojęs popieras vėl sėdasi). Ir kiek tai mano pirmtakunų dingovodami su tais viešpatystės ir caro nematomais priešais! Baimės gana turiu ir už savo kailį; bet prakeikta ta garbė vis traukte traukia palaikyt savo vietą. Buvau jau beatsisakęs. Tik štai, šaukia manę į Carskoje Sielo. Nuvažiuoju, pasitiko kamendantas ir pats caras su visa šeimyna ir sako: „Laukia atvykstant ir išreiškiu širdingą prijaunimą“. Aš tirpau, sakau ištikrųjų tirpau. Pamislyt reikia, pats caras! Nesigiriant, rodos nė vienas ministeris dar nėra gavęs tokios paguodonės... „Buk dar, — sako, — Stolypine, mano vietininku, matai kokie užėjo pavojingi laikai. Daryk kas tau tinkama, — aš jau nieko nebeišgalvoju“. Buk ir gana! Na, ir apsibuvau. Žinoma, neveltui, — gavau keletą dešetų tūkstančių rublių;

dabar viešpatauju, nors ir drebu. Šalis nenurimsta. Ką dar daryti, ištikro ir aš neišmanau. Liepiu apskelbti visur karo metą. Bet, kaip matosi, tas nieko nepagelbsti ir gana... (Girdžiasi beldimas, Stolypinas atsistoja ir pasako: „Įeikit!“ (Tarpduryj pasirodo kamerdinierius ir praneša): „Jūsų Augštenybė, tai atsilankymo kortelė nuo Jo Augštenybės slapto patarėjo-Durnovo“. „O! oo! Bet, ar tu žinai, Grigori, kas tą kortelę atnešė?“ — „Jo Augštenybės, Durnovo pakalikas. Slaptas patarėjas Durnovo, žadėjęs atvažiuoti 4-riose po pietų“. — „Bet, Grigori, ar tu gerai pažįsti patį Durnovo?“ — „Teip, Jūsų Augštenybė, — jis juk daug kartų buvo prie Jūsų atvykęs“. — „Bet tu žiurėk, kad po Durnovo slaptveidžiu neįpultų koks anarkistas. Jeigu patėmysi, kad veidas gelsvas ir nosis rausva, papampusi, tai žinok, kad tai užsigimravęs piktadėjas; nes man apie tai gerai išaiškino slaptosios policijos speciališkas agentas“... — „Klausau Jūsų Augštenybės“. — „Grigori! dar pasaky siu: šiandien nieko daugiau nepriimu, kaip tik vieną, sakau — kaip tik vieną Durnovo, suprantai?“ — „Teip tikrai Jūsų Augštenybė. — Pavelykit dar, Jūsų Augštenybė, — aš norėjau pasakyti kaslink Jo Augštenybės Durnovo“... — „Sakyk! — „Matote, Jūsų patėmijimas apie geltoną veidą ir raudoną nosį ir dar suputusių, nebus geras, nes Durnovo buvo užsienyje gydytųs, taigi, kaip pasakoja jo tarnai, parvykęs lyginai toks“... — „Na, tas tai jau nė tavo dalykas, — jis juk buvojo Paryžiuje, tai nedyvas pagelsti. Jeigu tu gerai žinai, tai tegul eina. Suprantai?“ (Kamerdinierius išeina. Stolypinas vienas vėl šnekasi): „Durnovo, tai braš Durnovo! Dabar tikrai ištirsiu, kaip tau jį išginė iš Pran-

cuzijos. Jis ir gi buvo smarkus ministeris, bet įgijo daug priešų. Jis kaip senas valdininkas, man nekartą davinėjo patarimus. Pertą tik ir liko įsteigti karo lauko teismai, — kurie, tiesa, daug labo padarė šalies nuraminimui. Ha! ha!.. Juokingas, po velniais juokingas tas Durnovo, — visai panašus į bezdžionę, — mažutis, bet pilnas pasišventimo ir energijos. Tik tai nepamenu, keliais medaliais jis turtingesnis už mane. Bet tas niekis, tikiuos juk kad ir aš neilgai lauksiu daugiesnio medalių. Rodos jau esiu kandidatu ant šv. Jurgio kavalieriaus. Dabar juk kaip ir karės laikas, kurį aš pats įtaisiau. Taigi būtinai kryžius žibės art mano krutinės... Svajonės svajonėmis, bet darbo lygi kaklo. Štai apverstas visokioms popieroms, kad peržiūrėti, vis ypatingai ant mano vardo. (Jma vieną laišką po kito): kas čia per vieni rašo... A! skundas ant gubernatoriaus (Meta ant žemės). Toliaus, reikalavimai panaikinti karo metą... Kaip gi ne, atspėjote!... Kita, čia rašo carui per mano rankas. Na kaip gi taip ir sulauks caras tavo laišką!.. A! žodžiu sakant, vienas galvos sukimas. O aš negaliuoju, viešpatystės rėdymas, nervų suirimas... Liepsiu Grigoriui, tegul visą tą glėbį sudegina. Ministerijos raštinyčiose vis taip daro“ (Barškina kas į duris). — „Įeikit!“ (Įeina Grigoris): „Jūsų Augštenybė, atvažiavo ponas Durnovo, prašo audijencijos“. — „Gali pašaukti“. (Kamerdinierius išeina. Durnovo, įeidamas): „Labą dieną, pons Stolypine! Turiu už garbę Jus atlankyti“. — „Labai esu linksmas iš Jūsų atsilankymo. Meldžiu, sėskite. Perprašau, kad tokį augštą svečią negaliu kaip reikiant priimti; bet Jūs, žinodami mano padėjimą, atleisite tą...“ — „Labai puikiai, pons Stolypine. Juk mes žinome, koks mūsų

padėjimas ir aš pats tankiai atsisakau nuo visų gašlumų, kad tik tai giltinės išvengti. — Pons Stolypine, aš su reikalu pas Jus, — žinai, viešpatystės reikalai“. — „Labai malonu girdėt. O ką tokį?“ — „Juk žinai, su koku reikalu aš vykau į užsienį; bet viskas nupleškėjo po paibelų ir mane patį dar iš Prancuzijos išvijo. Ar tai čia ne pažeminimas mūsų šalies, ar tai ne paniekinimas žmogiškos ypatingos? — „Aaa! taigi, taigi, aš ir gi apie tai norėjau nuo Jūsų, Durnovo, dasiteirauti, — tas visai begėdiškai, ir reikėtų gana smarkiai užprotestuoti į Prancuzijos valdžią“. — „Naje, taigi matote, pons Stolypine, kiek aš iškentėjau už mūsų tautą gyvendamas užsienyje; bet, turėjau gyventi po svetimu vardu, kad tik tai sumaišyti revoliucionierių pėdas; turėjau gana budrius sargus, — be jų, mano kaulai nebebutų teviškę pasiekę... Nesididžiuojant, tie biaurybės mūsų priešai sekiodavo paskui mane tužiniais, kad tik nudėti; bet ištrūkiau. Budavo mano Sėrgijus parėjęs ir pasakoja: Jūsų Mylista, važiuosime iš čionai, — jau mes atrasti... Ir taip landžiodavom iš viešbučio į viešbutį. Paskui vėlei su tais prakeiktais piniguočiais kiek turėjau darbo, — nieko nepėšiau: Bijome, girdi; pas jumi maištai, ir mumis gali nudėti už paskolą. Įvykdykit, girdi, tvarką, tai neatsakom, duosime iš paskutinės... Ant galo, atvažiavus į Prancuzijos didmiestį, Paryžių, — štai ir atsitikimas: gaunū nuo policijos pranešimą, kad į 48 valandas apleisčia Paryžių. Norėjau iššaukti protestą ir pavadinti prefektą ant dueliaus, bet taip pasidarė baugu, jog kuriau tiesiog į šventąją Rusiją. Pakeliui kiek reikėjo turėt atsargumų, kiek baimės!.. Štai esu pas Jus. Sakyk, ką mislini veikti? Tiesiog — krizis, Pi-

nigū nėra, užsieniuose nebeneri mums tikėti. Reikia greičiaus, ar Dumos prielankumo jieškoti, ar ką..." — „Teip, pons Durnove, Dumos rinkimai jau užsibaigė... Labai esu dėkingas Jums už pirmesnes patarmes, — karės lauko teismai jau ne vieną šimtą valdžios pikčiausių priešų išsiuntė į aną svieta, pertai galiu tikėtis, kad Duma bus mūsų draugu, ir mes vėl susilauksime auksinių laikų". — „Teip, labai būtų gerai; tiktai gana kietai reikia kontroliuoti Dumą, reikia ją apvalyti nuo netinkamu žmogysčių... Ir kaip toliaus klojasi, pons Stolypine?" — „Nepargerčiausiai. Turiu ir aš drėbėti; girdejoj, kad tik ką nesudraskė manęs su visais namais!..." — „Teip, teip, girdejoj; juk ir aš siunčiau Jumi užuojasmės telegramą..." — „Nepamenu visai, teip esu suiręs ir sergu; manau, kad reikės apleisti savo sėdynę... — „Ką Jūs, pons Stolypine?! Dėl Dievo mylistos ir jo Didybės Mikalojaus II, to nedarykit! Kasgi tada viešpatautų lygus Jusų energijai ir išminčiai? Žutų sostas, griutų bajorija ir podraug ir mums galas ateitų... Atminkit, kad dar pas mumis yra spēka, o jeigu pavyktų su Duma, tai viešpatausime po senovės. Žinoma, Duma — ne savas brolis. Bet mes ją išvaikysime ir vėl gyvuosime, kol spēkos apleis). Stolypinas ir Durnovo karštai atsiveikina ir persiskiria).

P. Norvydas.

Politiszkos žinios.

Anglija. Ar šiaip, ar teip mes šnekėsime apie airius, vienok reikia nusistebėti jų pastovumu ir neatlaidumu. Tiek jau metų jie kovoja su Anglijos valdžia už savo autonomiją, tai yra, kad būtų duota tiesos įkurti savo seimą Dubline, kaip ir kad lietuviai buvo rei-

kalavę Vilniuje! Ir dabar jie įdavė savo atstovams, važiuojantiems į Anglijos parlamentą, griežtus autonomijos reikalavimus. Tulus iš tųjų reikalavimų Komunų Rumas parlamente, didžiama balsų, priėmė. Jeigu Liordų Rumas ir karalius tą užtvirtys, tai Airija biskutį autonomijos jau bus gavusi. Tačiau laikraščiai, žinodami liordų ir karaliaus nuomonę, labai abejoja, begu užtvirtys. Liordai ir piniguočiai yra pakol kas vyriausi Anglijos valdonai, senei jau jie turi suleidę nagus į Airijos kaklą, ir labai nenorės savo auką apleisti, pakol pačios Anglijos beaugas revoliucijinis judėjimas varu juos nuo to atitrauks.

Portugalija. Čionykštis karaliukas drąsiai pamėgdžioja Rusijos carą ir Vokietijos kaizerį: kazi-ko jam nepatiko seimo atstovai, ir tuojaus paliepė seimą išvaikyt. Atstovams, suprantama, nebeliko nieko, kaip išvažinėt į namus. Kada vėl sušauks naują, geresnį sau seimą, valdžia da neapskelbė.

Prancuzija. Militarizmo (kareivijos) priešai pradėjo visur varyti agitaciją, kad ateinančiame rudenį niekas nebeitų kariumenėn tarnauti. 9 gegužio po visą Paryžių agitatoriai ir jų draugai, išklįjavo ant kampų ir sienų karštus į jaunuomenę atsišaukimus, kviedami su darbininkais susivienyti ir kovoti prieš išnaudojimo tvarką. Suprantama, kad tas valdžiai nepatiko, todėl prisakė policijai atsišaukimus nudraskyti, o agitatorius sugaudyti. Daugybę jų suėmė ir laukia teismo.

Didelę sensaciją padarė ad vokatas Leandry, kurs laikraštį „Figaro" apskelbė į „tikruosius prancuzus" atsišaukimą, ragindamas sutverti patrijotišką sąjungą, kuri nesigailedama nė kraujo nė gyvasties

kovotų su revoliucionieriais, susivienijusiais darbininkais ir socialistais. Radikališkoji spauda tą juodašimčių apaštala be pasigailėjimo apšvilpė. Tačiau niekšas Leandry randa ir pritarėjų.

Indijos. Provincijoj Penjab iškilo revoliucija. Anglijos valdžia, kuri laiko tuos kraštus po savo globa, nusiuntė kariškus laivus. Suėmė keletą įžymesnių revoliucionierių.

Ispanija. Gegužio 9 užgimė karaliui Alfonsui sunus, jo sosto įpėdinis, kuriam tuojaus suteikė kunigaikščio Asturijaus titulą. Pasveikinimai pasipylė iš visų pusių, net ir popiezius nepamiršo nusiųsti karaliaus vaikiščiui apaštališko palaiminimo, teipgi mūsų prezidentas Ruzvelt išliejo džiaugsmą per telegramą.

Rusija. Kaip laikraščiuoso, teip ir aukštesnėse sferose dabar vienoda nuomonė išsidirbo, jog Duma vargiai išgyvės iki galo birželio mėnesio. Ištikrųjų toji įstaiga visai pavirto į nieką: pernykštėje Dumoj atstovai šaukdavo velioniu Pavlovui, kada tik tas pasirodydavo jų tarpe: „budelis, kraugerys!" Dabargi, kada nemenkesnis kraugerys ir veidmainys Stolypin iš atstovų drįvijasi, tyčiojasi ir visai žmonių reikalavimus niekina, — dabargi atstovai tyli ir ramiai biurokratijos išniekinimų klausosi. Kodėl šitoje Dumoj tokia permaina? Atsakymas štai kame randasi: pernai ir konstitucijiniai demokratai ėjo su revoliucionieriais, o šįmet jie eina prieš revoliucionierius, vadinas — talkininkauja valdžiai. Jau nuo pat pradžios šių metų ėjo gandas apie tokią jų tarpe permainą; dabargi tikrai žinoma, kad jie nutarė susilieti su teip vadinamais „spalviečiais" ir monarkistais, — tai yra su tais, kurie nori caro valdžią išgelbėti. — Įstabi jų permaina, bet faktas, kad ji yra!

Visai todėl nėra dyvo, kad socialdemokratai ir revoliucionieriai Dumą pradeda apleisti, — nenorėdami gaisuoti brangaus Didžiai Revoliucijai laiko, — ir tariasi, ką daryti toliaus. Pirmiausį žingsnį revoliucionieriai ir socialistai padarė, perkeldami Rusijos parlamentą iš Taurydos palociaus į Londoną, Anglijoj, kur 12 gegužio, maziukėje Islingtono koplyčioje prasidėjo nauji posėdžiai. Šitoji revoliucionierių Duma susideda iš 400 atstovų. Taigi dabar Rusija turi dvi Dumas: Stolypino su demokratais ir revoliucionierių su liaudimi. Viena Duma Peterburge, antra — Londone. Kas iš to išeis, kokios bus skilimo Dumos pasekmės, matysime toliaus.

Dumą apleido nevien revoliucionieriai, bet ir reakcionieriai; šie paskutinieji, visos juodašimčių nuosėdos, laiko dabar kongresą Maskvoje. Tas kongresas užtraukia ant visos Rusijos žmonių baimę, nes ten esą daromi plianai, netiktai valdžiai priešingesnius Dumos atstovus ir revoliucionierius išžudyti, bet iškelti perdėm visą Rusiją žydams skerdynes. Tą jie daro su valdžios ir Stolypino žinia.

Paskala paėjo buk ant caro gyvasties buvęs pasikėsinimas. Matyt, tai buvo juodašimčių suokalbis su pačia valdžia, idant tuomi iššaukt didesnį valdžios priešų persekiojimą. Ir iš tikro dabar Peterburge suima kasdien didelius revoliucionierių ir teroristų būrius, ir gruda juos į kalėjimus.

Isz Amerikos.

I š k r a t o

i m i g r a n t u s .

Naujas budas tapė išrastas pasveikinimo Amerikon atkeliavusių svečių. Nežinoma tuometarpu, ar visuose portuo-

se tą daro, ar tiktai New Yorko. Čionai 3 gegužio pribuvo iš Europos 13 laivų, vežini 21,000 ateivių. Vos jiems išlipus iš laivų apspito policija ir iškrėtė, iščiupinėjo ančius, kišenes ir už aulų, bene turi kokių šaujamųjų ginklų arba durtuvų, arba armatų su bombomis. Regis nieko tokio nerado, nežionai žmonelės keliauja ne su policmonais kovotus, bet duonos pelnytis.

U n i j ų d e s p o t u k a i .

Neseniai San Franciske buvo tarpe darbininkų juokingas ir daug reiškias atsitikimas. Tulas cemento darbininkas unijos sąnarys, Povylas Paulsen, pradėjo susirinkimuose darodinėti savo vadovų suktybes ir privedė tuos faktus, kad jie uniją išnaudoja tiktai savo pelnui. Vadovai patrako iš piktybės, ir apskundė Paulseną valdžiai, kad jis esąs baises užrubežinis anarkistas, sykį net raudoną vėliavą rankoje turėjęs. Taigi reikią jį suimti ir laikyt kalėjime, arba dar geriau, visai iš Amerikos išvaryt. Pakilo didelis triukšmas. Patraukė Paulseną po teismu. Bet teismas, sunaudojęs visas savo išmintis, ištyrė, kad Paulsen prigulė tiktai prie vietinės socialistų partijos, kuriai priguli ir raudona vėliava. Taigi nieko baises nėra, nė valdžiai, nė unijos vadovams. Kada teip dalykai išsiaiškino, tai pakilo unijoje neišpasakytas liarmas ant savo vadovų-skundikų, ir nutarė kuogreičiausiai išmest. — Daugelyj unijų yra tokių despotukų. Butų gerai, kad retkarčiais unijos iššluotų tokius iš savo stubos...

M a s o n ų t r a u k i n y s
s u s i k u l ė .

Netoli Santa Barbara miestuko, Kalifornijoje, 11 gegužio atsitiko baisi nelaimė: ant stoties Honda traukinys išsoko iš rėlių ir užmušė 30 keleivių; kitų daugybę sužeidė. Žuvusieji keleiviai buvo tai „Senovės Arabų Zokono“ (masonų)

sąnariai, daugiausiai piniguočiai ir šiaip buržuazai iš New Yorko ir Pensylvanijos valstijų, kurie grįžo iš Los Angeles nuo savo konvencijos. Dauguma iš užmuštųjų buvo karštu garu baises suvirinti. Priežastis nelaimės: labai greitas bėgimas traukinio, o ant stoties svičmano apsnudimas.

K a d n ė r a p e k l o s —
n e b u k k u n i g u .

Gana iškalbus presbiterų pamokslininkas kunigas Rice, tapė išmestas Readinge, Pa. iš kunigystės, už tatau, kad norėjo žmonėms per pamokslus faktais išrodinėti, jog nėra peklos. Konsistorija, kuri išmetė, apskelbė, jog Rice netekęs kunigystės už „nemoraliskus“ pasielgimus (paleistuvystę). Susijudo laikraščiai ir žmonės, nes žinojo kunigo Rice padorumą. Kokia buvo parapijonų nuosteba, kada pats kunigas Rice tuojaus per laikraščius paaiškino, kame dalykas. Parapijonai, nežiurdami konsistorijos išmetimo, kun. Rice vėl įvedė klebonijon ir pasakė: „buk meldžiamas, sakyk viską, ką tik žinai“. Konsistorija nuleido nosį, o kiti progresyviškesni kunigai karštai savo sąbroliui Ricei priplojo.

D i e v o p r i s a k y m a i
t i k p r a s č i o k a m s .

Chicagos vienoje misijonierių (Grace Gospel Mission) bažnytėlėj buvo dievotas kunigelis H. Baynes. Gražius pamokslus pasakydavo, o labiausiai gerai išguldydavo Dievo prisakymus. Labai tankiai išaiškindavo didybę svetmoterystės grieko. Žmonės verkė ir metavojosi, iki 7 balandžio neteko savo kunigėlio, kurs pasprukdamas išsiviliojo ir vieną savo gražią, 17-kos metų parapijonką. Parapijonai neteip gailėtusi savo kunigėlio nė parapijonkos, kiek dabar turi bėdos su jo palikta pačia. Prieg tam dabar turi išrišt labai kėblų klausimą: ar Dievo prisakymai duoti tik prasčiokams, ar ir kunigams.

K a s p i r m i a u s i a i
n u k e l i a u s a n t
M a r s o ?

Lietuvių amerikiečių klausimas, pernai pakeltas laikraščiuose apie kelionę ant Marso, da nebuvo ganėtinai išrištas. Todėl dabar tą apsiėmė padaryt Amherst kolegijos profesorius Todd, kurs šią savaitę iškeliavo Pietinēn Amerikon ir nuo augščiausių Andės kalnyčių bandys iširti Marsą: ar yra ten gyventojai. Jis tvirtina, kad yra. Birzelio mėnesyj Marsas ateis labai arti prie žemės, — bus viso labo atstui tik per 36,000,000 mylių. Išrokuota, kad kas treti metai Marsas priartina prie žemės po čielą milijoną mylių. Ir kadaži arčiausiai stovi prie Marso Andės kalnyčiai, todėl su marsiečiais pirmiausiai susineš amerikoniai. Suprantama, kad ir mēs lietuviai taja laime pasinauosime.

I s z l i e t u v i s z k u d i r v u A m e r i k o j e

Brooklyn, N. Y. Darbininkų šventės, 1-mos Gegužio apvaikščiojimas. Pirmą dieną gegužio, 8-tą vakare išėjome nuo svetainių P. Draugelio ir Tautiško Namo į maršą apie 3000—3500 žmonių. Procesijoje dalyvavo trylika Brooklynno organizacijų: Lietuvių Siuvėjų Unija, Dr-tė Susivienijimo Lietuvaičių, D-stė Lietuvaičių Apšvietos, D-stė šv. Kazimiero, D-stė šv. Juozapo, D-stė šv. Jurgio, D-stė D. L. K. Gedemino, D-stė Lietuvos Sunų, D-stė Lietuvių Laisvės, D-stė Apšvietos ir Mokslo, 19 kuopa L.S.P.A. Brooklynno, 52 kuopa L.S.P.A. New Yorko, Lenkų Socialistų kuopa, (paskutinių ne daugiau kaip 30 ypatų).

Apvaikščiojime griežė tris orkestrai. — Gana didelę dalį miesto apmaršavę, sugrįžom į svetainę p. Kundroto, po N. 91—93 Grand str. Žmonių prisirinko apie 8000. Ineiga buvo dovanai tiems, kurie tu-

rėjo raudoną ženklą ant rankovės, o be ženklo vyrams reikėjo užsimokėti po 10 centų. Vakaro vedėju buvo Vincas Tauckus, kuris paprašė visuomenę, kad ramiai užilaikytų, užkvietė kalbėtojus ir deklamatorius, kad užsirašytų į programą. Pirmą kalbėtoją pirmasėdis perstatė p. J. Perkuną, kuris paaiškino apie to vakaro susirinkimą ir darbininkiską šventę Pirmosios Gegužio, o ypatingai šiuose metuose, kaip reikalinga mums protestuoti ir pasirodyti kapitalistams, jog darbininkai gyvuoja, gana dračiai susirišę ir protestuoja prieš kapitalistišką Suvienytų Valstijų valdžią, už jos nuozmų pasielgimą su Kolorados anglekasių vadovais, kuriuos šėdien laiko kalėjime ir rengiasi pakarti. — Toliaus kalbėjo apie žmonijos verguvę ir proletarų skurdą, o kapitalistų lėbavimus ir visokias linksmybes, suteiktas vis per tą vargdienį-darbininką.

Antras kalbėjo deklamaciją ar dainą, J. Kulis; turinis deklamacijos — apie prispaudimą lietuvių po carizmo jungu.

Trečias kalbėjo J. L. Cohen, angliškai (lietuviškas žydas), kuris perstatė kapitalistų visas nedorybes ir nupeikė Suvienytų Valstijų valdžią, kaipo veidmainę, neteisingą, visokiomis įmonėmis persekiojančią darbininkų kliasą.

Ketvirtas deklemavo lenkiškai eilutes „Rabotnik“, — W. Grzywinski.

Penktas trumpai kalbėjo P. Grigaitis: apie revoliuciją Lietuvoje ir visoje Rusijoje, ir atšaukė į visuomenę, kad ji, pagal išgalę sušelpytų savo brolius, sumesdami po keletą centų.

Šeštas kalbėjo S. Erengis, nesenei pribuvęs iš Lietuvos; trumpai paaiškino apie didelius caro valdžios persekiojimus, ir ne vien tik Lietuvos, bet ir pačios Rusijos apšviet-

tesnių žmonių ir jų kankinimus, o ypatingai baises kariuomenės ir kazokų darbus; priminė, kad ir jį patį kankino visokiais budais už neišdavimą socialdemokratų partijos slaptų, — kalėjime plakė, adatomis badė ir badu marino, galiausiai pasmerkė ant pakorimo; bet per rūpestį draugų pasisekė jam ir keletui kitų iš trukti iš budelių nagų.

Septintas deklamavo J. Šaltis — „Velnias ir Popas“; gana gerai savo užduotį atliko.

Aštuntas kalbėjo rusiškai, Golovkov: jis pirmiausiai paaiškino susirinkimui, jog šita darbininkų šventė jau yra švenčiama aštuoniolikti metai. Už tą šventę daug jau pralieta proletarų kraujo ir padėta gyvasių. „Taigi, — sako — malonūs broliai darbininkai, atiduokim šėdieną garbę žuvusiems per visą tą laiką, atsistojimu“. Toliaus priminė apie Peterburgo skerdyne, 22 sausio 1905 m., kurią suteikė mus Mikalojus paskutinysis, ir ragino, kad tie žmonės, kurie yra caro priešai, grįžtų į savo tėvynę ir kovotų prieš aną nuozmų tyroną už proletarų tiesas ir laisvę.

Devintas deklamavo Teofilija Teodora: „Ilgėsis“.

Dešimtas kalbėjo J. L. Cohen, lietuviškai (tas pats ką angliškai), kuris pagyrė lietuvius už tai, kad taip skaitlingai susirinko, ko jis visiškai nesitikėjęs, ir aiškino, ką tai reiškia šita diena Pirmosios Gegužio, ir kaip tai naudinga kiekvienam darbininkui šią dieną švęst, — dabar kada nuozmus kapitalizmas viešpatauja.

Vienuoliktas kalbėjo Nikolajev, rusiškai; bet dėl stokos laiko tapė jam sulaikytas balsas, — ypač, kad jis užvedė nuo istorijos, o dar buvo ir daugiau kalbėtojų.

Dvyliktas kalbėjo P. Grigaitis, L.S.D.P. atstovas, kuris gana smarkiai nupeikė Amerikos Susivienytų Valetijų val-

džią, o labiausiai prezidentą Ruzvelt, už jo žiaurų pasielgimą apkaltinant Kolorados ir Idaho angliškųjų vadovus: Moyer, Haywood ir Pettibone. Baigiant kalbėti, pranešė, jog yra jau sustatyta šio vakaro Brooklyno Lietuvių Rezoliucija, kurią p. J. Perkunas perskaitys.

Perskaičius rezoliuciją, tapė vienbalsiai priimta. Visuomenė, matyti, buvo didžiai užganėdinta. Iš kalbėtojų labiausiai atsizymėjo P. Grigaitis, ir rusas Golovkov, o deklamatoriai, tai J. Šaltis ir J. Kulis.

Bet, kaslink susirinkusių, tai negalima, pasakyt, kad būtų prideranciai užsilaikę, — visuose kampuose duzgė, kaip avilyj bitis; per ką vienas iš kalbėtojų norėjo perstoti kalbėti, bet P. Grigaičiui apmalšinus, su gražum paprašimu, lig perstojo. Tai vis žmonių nepripratimas lankytis į didesnius susirinkimus ir nenorėjimas sekti svetimtaučių pavyzdžiu. Pas anuos nors ir kažki kaip daug žmonių susirenka, vienok užsilaiko ramiai; žinoma, jie tankiai daro susirinkimus ir pripratina visuomenę prie gražaus užsilaikymo. — Labai būtų malonu, kad ant kitų metų skaitlingiau ir atsakančiau apvaikščiūtume šią vienintelę darbininkų šventę, kuomi pasirodytume ir mes lietuviai svetimtaučiams, jog suprantame vienybę ir dideliose susirinkimuose mokame gražiai psieiti. — Aukų surinkta: salėje \$18,95, pas duris įžangos \$8,80. Viso \$27,75. Pakol nebus daugiau surinkta, tai pasilieka tas viskas Viet. Revol. Šelp. Kom. Izde.

BROOKLYNO LIETUVIŲ REZOLIUCIJA.

Mēs, Brooklyno, N. Y., lietuviai, susirinkę sąjausti. Terptautiškaijai Pirmos Gegužio Darbininkų šventei, išklauę kaip su tironiškais mie-

riais Kolorados ir Idaho valdžios kalina mūsų labai pasišventusius darbininkus, apskelbiame:

Kad mēs protestuojame prieš žvėrišką žmog-vagystę mūsų brolių: Moyer, Haywood ir Pettibone, ir papeikiame Kolorados ir Idaho valdžias, kai po kankintojus visos darbininkų kliasos;

Kad mēs papeikiame kriminališką ir federališkios valdžios apleidimą dabar apkaltintųjų ir vėlesniųjų streikų laike kankintų valstiečių;

Kad mēs papeikiame prezidentą Ruzvelt už sėjimą neapykantos ant apiplėštųjų nuovalnybės ir be teismo myriop pasmerkiamųjų mūsų brolių, ir reikalaujame, kad jis atšauktų savo nelabą išsireiškimą, kad „Debs, Moyer ir Haywood yra negeistini valstiečiai“;

Kad mēs sveikinam sudžią McKenną, kaip šalininką žmogiškumo, ir papeikiame kitus, kaip baurintojus Augščiausiojo Šalies Teismo barbariškuoju absoliutizmu;

Kad mēs reikalaujam dėl kankinamųjų mūsų brolių umaus ir bepusiško teismo, ir kad įtužę prisaiķintieji ir papperkami liudininkai nebutų prieš juos panaudojami ir

Kad mēs dalinamies su Moyer, Haywood ir Pettibone jautriausiu mūsų sąjausmu ir prizadame jiems visokią galią pagelbą.

Po Rezoliucija pasirašau to vakaro Raštininkas,
John Zacharauckas.

Kensington, III. Neseniai pas mus buvo parengtas „Lietuvių Liuosybės Mylėtojų Kliubo“ teatras. Buvo lošta drama „Paskutinė Banga“. Pats lošimas nusisekė vidutiniškai, bet vakaro įrengėjai turėjo panešti dar keliolika dolerių deficito. Deficitas, — rodos pasakyti nelabai sunkus žodis, bet jį pakėlusiam, nukerta epėką tolesniam darbui

dėl tėvynės labo. Gal sakysite, kad nebuvo kam eiti, nes darbininkai ilsėjos iš po nedėlios darbų. Kur tau! Saliuonai net užė nuo mūsų tautiečių balsų tą visą vakarą. Čia neįvargimas buvo priežastimi, bet mūsų apsileidimas — tamsumas.

Tą patį apsileidimą mēs parodome ir per rengiamas S. L. A. kuopos kas mėnuo prakalbas. Norints jos (prakalbos) esti garsinamos ir per lapelius ir „Lietuvoje“, o kiek susirenka ant jų žmonių — apie koki 40! Gal kaip kada ir daugiau, bet vis ant tiek lietuvių gyvenančių Kensingtone — tik saujelė.

Beje, bučiau neteisingu, kad nepaminėčiau, jog nevisur mēs apsileidę; juk rengiamies statyti naują didelę muro bažnyčią! Chicagos mieste su jos priemiesčiais bus jau šešta lietuvių bažnyčia. Kada toji naujoji bus pastatyta ir kiek ji mums kaštuos, tik vienas kunigas Serapinas težino. Žinoma, jis uegailėsis jos pagražinti ilgu statymu, bilė tik pinigų daugiau surinkti. O pinigų tų, tai vis stoka. Jis pats, dar rudenį sakė, kad vien tik už rakandus klebonijai užmokėjęs 500 dolerių, nors dar nė žemė bažnyčiai nebuvo nupirkta. Tai tokios pas mus naujienos.
Milda.

Philadelphia, Pa. Darbai rodos gerai eina, bet kad darbininkų yra per daug, tai ir be darbo daugybės. — Šiuo laiku pas mus atsitiko negeistinas atsitikimas. Balandžio 25 peršovė vyras merginą. Priežastis buvo: vaikinai norėjo su mergina apsivesti, mergina tam priešinosi. Taigi užsikarščiaavęs jaunikis, nieko nelaukdamas, išitraukęs revolverį ir merginą peršovė. Pravardžių negalėjau dažinoti; tiek, kad abudu lietuviai liuterionai. — Matai, kaip kvaila meilė padaro žmogžudį. Jeigu būtų

vaikinas buvęs protingas, tai butų neprikibęs prie tokios merginos, kuri jo nemylė.

Lietuviai mūsų mieste gana kruta, rengia nuolatos tai prakalbas, tai koncertus, tai šiaip jau viešas sueigas ir pasilinksminimus. *Vincas Stikas.*

Waterbury, Conn. 1-ą gegužį sustreikavo vietinės petnešų audinyčios darbininkai, viso labo 76 ypatos; šiūmi prašome vietinių žmonių, kad neužiminėtų streikierių vietas. Žmonės čia sustreikavę, reikalauja stipro iš šalies moralinio parėmimo, nes neturi jokios organizacijos. Streikuoja dėl vieno 10c., kur prieš du mėnu pabirkantai numušė. Bet drėvė (kompanija) nenori išpildyti nė to mažiausio žmonių prašymo. — Kaip tas streikas užsibaigs, vėliaus pranešiu. *A. Žilinskas.*

Brooklyn, N. Y. Gegužio 6 d. čia sustreikavo Brooklyno didžiosios cukernios darbininkai. Jie reikalauja sutrumpinimo darbo dienos/pirmiausia jie dirbo 12 valandų, dabar streikuoja už aštuones valandas ir reikalauja, kad pabirkantai pripažintų savo darbuvietais uniją. Darbdaviai sutinka pakelti 3 centus ant valandos, bet unijos pripažinti dar nenori.

J. Valutkevčius.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Nuo atskaitos „V. L.“ N3 šios kuopos ir pavieniai užsimokėjo:

Pittston, Pa.	\$5.60
Valparaiso, Ind.	6.60
Los Angeles, Cal.	6.00
Baltimore, Md.	16.80
Oregon City, Ore.	1.60
Springfield, Ill.	7.80
Glen Lyon, Pa.	3.60
Chicago, Ill.	8.85

Pavieni užsimokėjo:	
P. Petraitis	60
Valparaiso, Ind. kuopos	
J. Zacharauckas	60
A. Jurgelionis, Brooklyno kuopos už 10 knygučių po 5c.	50
J. Zavistavyčius, Hoquiam, Wash.	1.58
	49.83
Buvo pirmiau	398.45
Bila J. J. Paukštis Co.	\$448.28
	21.48
Lieka pas kasierių	\$426.80
T. M. D. kasierius,	
L. M. Kazunas.	

Susiv. L. A. reikaluose.

Garbūs busiančiojo Seimo Clevelande delegatai! Ar nebutų naudinga visiems delegatams iš mūsų apielinkės, kaip tai: Plymoutho, Pittstono, Wilkes-Barrių ir kitų apygardų, susižinoti ir sykiu važiuoti? Tokiu būdu gal butų galima gauti pigesnis kelio tikietas, nuo kurio likusios pinigų velig paskirtumėm kitiems kokiems viešiams, pavyzdžiui: ukės reikalams. — Vaziuoti būtų parankiausiai nuo Wilkes-Barrių, taigi tenais reikėtų darsižinoti ir apie kelionės išlygas bei kaštus. Draugai gyvenanti arti Wilkes-Barrių gali darsižinoti pas geležinkelio kompanijas arba jų agentus. — Prašome atsiliepti ir kitų delegatų. *22-ramjam Seimui Delegetas.*

Jau artinasi 22-ras S. L. A. Seimas. Delegetas turbūt jau visos kuopos išrinko. Geistina, kad delegatai nepamirštų svarbesnių savo kuopose nutarimų. Geistina, kad susivaziavę, išmintingai viską svarstyti ir gerai sutvarkyti tą mūsų vienintelę tautišką organizaciją. Ypatinga atyda turėtų būti atkreipta ant išrinkimo gero Centro Komiteto; reikėtų rinkti darbščius ir pasišventusius lietuvių reikalams darbinin-

kus, o nesigviešti ant tų, kurie turi sau gana pavyzdžius pilvus, bet nė organizacijos darbe nė abelnai lietuvių judėjime neprideda jokio nuo savęs darbelio. Vietą prezidento ir sekretoriaus, aš velyčia pavesti mūsų vargdieniams mokslaviams, kaip va studentui Pittsburgo akademijos, F. Bagočiui ir kitiems panašiam padėjime esantiems, kurie pasišventę jau ikišiolei dirbo visuomenės labui; ant tokių galima tikėtis, kad ir ateityj padarys mums daug gero.

Iš praėjusiojo Chicagos Seimo mažai naudos pasidarė. Sekretorius, Atskaitos vietoje, ažuot parašyti kokį naudingą straipsnelį, paraginanti draugus, kad didintų sąnarių skaitlių, parašė kokius ten bereikalingus užsipuolimus ant socialistų. Matyt, jis visai nenuvokia, kad nedaug tėra socialistų, kurie nebutų sąnariais ir S. L. A.

Aš pats teipgi esmu socialistas, esu ir S. L. A. sąnarys, ir kiek aš galiu, tiek dirbu abiejų tų organizacijų labui. Aš taisyliu, kad daugelis tokių yra. Dėlto tokie užsipuodinėji mai pas mus neturėtų rasti.

Organu liko „Lietuva“. Bet ar patėmijote, kad butų ji patalpinusi nuo savęs straipsnelį apie S. L. A. reikalus? Turbut negalėjote patėmyt, nes nebūvo. (Buvo žiurėkit 17 num. „Liet. Red.“) Matyt ir jai S. L. A. reikalai nelabai rupi. Mums lawrensiečiams tas aiškiai pasirodė. Vietinė L. S. Dr. pereitą gavėnę buvo parengusi prakalbas, kur buvo užkviesti kalbėtojai: J. Zubas iš Bostono, ir S. Gelus iš Lynn'o. Gražiai kalbėjo, aukų surinkom \$11,00. Po to, surašiau vardan vietinės visuomenės korespondenciją ir pasiunčiau „Lietuvos“ redakcijon. Praėjo kelios savaitės, ji vis nepasirodė. Tada parašiau laišką, užklaudamas, dėlko nepatillo, tai ir ant to jokio atsakymo negavau. Čia

negaliu labai užsipulti: gali but mano rašto nesuėmė. Bet atsakymą visgi reikėjo duot. Aš ir šiandien rašau su taja pačia ranka, ir tikiu, kad patilps.

Dėlto kuopos, delegatai ir pavieniai sąnariai, susipraskime ir pradėkime rimčiau svarstyti. Jeigu patįs dirbame ir pinigų mokame, tai turime žiurėti, kad mes iš savo darbo atneštumėm visuomenei naudą. Į viršininkus ypatingai reikia rinkti tokias ypatas, kurios yra atsizymėję ne pilvo storumu, nė jų turtais, bet visuomeniškais darbais; rinkime tokius, kurie saužiniškai ir atsakančiai galėtų atlikti mūsų organizacijos reikalus. Tada tiktai jausimės, kad mes stovime ant tikro kelio, ir tada tiktai mūsų garbusis Susivienijimas bus lietuvių šviesos ir vienybės žiburėlis.

R. Kentro.

Šventoji diena.

Du dideli, iš pilies liemenius iškišę, riogsojo dirbtuvių kaminais, tarsi milžinai, kuriems pilis butų tik iki kelių.

Vienas iš jų, leizdamas per savo gerklę dumus, tartum snaudė apsiblausęs ir sapnavo, kaip prakaitas darbininkų viršta į gardų vyną, nuo kurio saldžiai svaigsta lobininkai.

Matė jis per sapną gražius, didelius rumus, apie kuriuos buvo išaugę gražiai žydinčios gelės ir išdirbti paminklai su trykštančiais fontanais.

Rumų langai užlaidyti, kad neįspinstų šildanti saulės spinduliai.

Viduje klegejimas visokio amžiaus moterių ir nuparvuotais veidais jaunų, jau suspėjusių ištvirkti merginų.

Visi gražūs, išsirpę, lyg žemuogės; jie nejaučia, iš kur jiems tvinsta tos, nežinančios jokių rubežių linksmybės.

Antrasis gi kaminais leido į

išnykstančius debesius pavirs-
tančius kamuolius dumų ir bu-
vo blavus nuo miego.

Murksojo nemirkėdamas
savo dumais apaugusias blaks-
tianas, tartum buvo paskendęs
mintise apie gamtos didumą ir
lobininkų godumą.

Mintis jojo buvo teip gili ir
teip užimta, tarsi telefono tau-
rė būtų jam prie ausies...

— Ata, ta, ta! — atsiliepė
dirstelėjęs.

— Kas gi?... — klausė išbu-
dintas antrasis kaminas.

— Labai, labai esu užganė
dintas,—tarė.

— Jaučiuosi puikybeje...

— Puikybeje... — ramiai
suošė.

— Ar nežinai? — duminius
usus kraipydamas pradėjo: —
šiandien darbininkų šventė —
Pirma Gegužio, o mes, vietoje
but nevalgę—siurbiamo darbi-
ninkų prakaitą ir leidžiame
ant vėjo...

— Jie nesupranta apie tai...
— tyčiojosi snaudusis kami-
nas.

Nutilo, tik dumai virto, tar-
si palši debesys būtų kemšami
per kokią nors skylę.

— Baisu būtų, jeigu jie su-
prastų, kad ju saujoje yra ant
žemės esantieji, kad jie — vi-
sokia gyvybės spēka...

Žvairai paziūrėjo į vienas
kitą, ir snaudusis kaminas dės-
tė savo įspūdžius:

— Kad jie visi sustotų ant
vienos valandos pasilsėt, ap-
mirtų žemės paviršiaus judėji-
mas ir būtų baisus keršto žen-
klo lobininkams...

Dabar jis plačiai pažvelgė
į gražų lobininkų rumą, kuris
riogsojo toli krašte pilies.

— Ten jie, jiems gerai, —
manė.

O čia, viduje užė mašinos,
darbininkai krutėjo, kaip
skruzdėlynas, kaip skruzdėlės,
kurios neša daug sunkesni
daiktą už savo didumą.

— Nėra,—pradėjo blavusis
kaminas,—prastesnės gyvybės,
kaip darbininkas, spiovėmis ri-

tasi nuo jo prakaitas, rankos
užklotos storomis, kaip avaly-
nės padais, puslėmis, o jis ne-
jaučia... jam gerai...

— U-u-u!—sustaugė abu-
du kaminai.

Buvo tai pietų laikas ir
skruzdėlynas pažiro į gatvę,
tarsi bulbės iš kubilo.

— Ve, demonstracija... —
pastebėjo.

— Galvos, galvos, rodos to-
kios, kaip ir visų, bet išmin-
tis...

Usus kraipė ir žiūrėjo pasi-
kreipęs, kaip garnys į žvirblių
guštą.

Praslinko pietų valanda ir
visi sumarmėjo, kaip katino
užpultos pelės į urvą.

Vėl užė, vėl vertėsi juodi
dumai, tarsi auka deginama
ant garbės lobio dievams, die-
vams godumo.

Saulės auksinė šviesa, it ju-
rė, aptvinusi dirbtuves irgi šil-
dė be užuojausmo.

Oras tvankus troškina, o dar-
bas, — darbas siurbė gyvybę,
kaip dielė.

Jau netoli buvo vakaras ir
darbininkai baigė švęsti...
Darbininkų, viso pasaulio
galybės šventė amatnyčioje.

Pirma Gegužio.

Gamta palingavo galvą ir
tarė, lyg viena sau: „Neišma-
nėliai, jūs neišmanėliai!...“

Pasibaigė diena, išstruko iš
replių ir pradėjo rinktis į bu-
rius, o susirinkę, sustoję į eiles
paišini, pradėjo zengti nešda-
mi raudoną vėliavą ir girdėjo-
si pagiežos aidas:

„Atsimeskim...“

Ir sugriaukim...“

— Matai, matai, — buvo įs-
pudis.

— Veltui, — rimtai, net su
panieka blavusis kaminas pra-
dėjo:—kova prieš savo priva-
tišką kvailybę...

Tas milžinas, kad jaustų sa-
vo spēkas, galėtų vienoje se-
kundoje sunaikinti visas šėtras,
kurios riogso prieš prigimi-
mą...

Netekę dumų šaltai kvėpa-

vo dirbtuvių kaminai, o pilies
gatvėse plevėsavo pilnos pa-
giežos ir tulžies raudonos vė-
liavos...

Tai bausis neužganėdinimo
ženklas, ženklas atmonijimo,
nuo kurio turi krestišiurpuliai
visą godų senąjį pasaulį...

J. Šliburis.

Patarimai mainu darbininkams.

Kaip mūs žmonėms reiktų daryti,
idant pasisekimą užtikrinti.

Atsiranda mainierių, ką tvir-
tina, užsidejimas didelių kom-
panijų esančių neteisingas dalykas
dėl darbininkų, o tuom tarpu
turi pripažinti, kad toms dide-
lėms gerai sekasi, o toji su ku-
ria mainieriai daugiausiai su-
sideda—anglies savininkų or-
ganizacija, duoda darbo tūk-
stančiams darbininkų.

Vieton skųstis, kad neteisin-
gai apsieinama, darbininkai
turėtų pasekti prezidento J.
Mitchellio patarimą ir su visa
energija triusti apie ištobili-
nimą mainierių unijos. Visi
kapitalistų pinigai būtų ant
niek, jei nebūtų darbininkų
dirbančių; ir pinigai ir anglies
savininkai stovėtų dyki, jei ne
atsirastų mainierių noringų iš-
imti tą anglį, kurią gamta pa-
kavojo žmonijos pasinaudoji-
mui.

Iš visų šios šalies dalių, kad
esti metiniai darbo organizaci-
jų mitingai, ateina raportai
apie puikias pasekmes, kur
darbininkai ištikimai laikosi
prie unijos, prie kurios jie pri-
guli, ir kur jie klauso savo
viršininkų ir neatsimeta nuo
unijos. Iš to turėtų imti pamo-
kinimą tie mainieriai, ir tokių
yra daugelis, kurie dėlto, jog
dirba po 2-3 metų kontraktu,
kurį jų unijos galybė jiems iš-
gavo nuo operatorių, tiki, jog
jie gali nepaisyti apie uniją,
apleisti ją ir susičėdyti kelis
dolerius, kuriuos jie būtų tu-
rėję įmokėti į uniją.

Niekados šios šalies anglia

kasyklų darbininkai neturėjo
pagabesnės valandos apsvars-
tyti, ką unija yra padarius, nes
labar yra ramu visuose mainų
distriktuose ir daugelis dirba
po kontraktu ant 2-3 metų,
biznišku kontraktu su opera-
toriais, po tokiu kontraktu,
kokio jie vieni niekad nebūtų
galėję įgyt be unijos pagalbos,
ir kuris geriau juos sutaukė su
operatoriais, negu jie pirmu
buvo.

Mūs viengėnčiai, kurie dirba
kietosios anglies kasyklose, tu-
ri suprasti iš metinio raporto
J. Mitchell'io dabartiniam me-
tiniam susirinkime Indianopo-
lyje, kad daugelis mainierių
tame distrikte neišpildo unijos
reikalavimų. Kiekvienam dist-
rikte skaitlius sąnarių gale me-
tų susimąžino, vietoj ką turėjo
pasidauginti.

Zabai pertikrinantis apie
unijos galybę atsitikimas buvo
Harisburge, kur 18 tikrų ma-
nų darbininkų priėmė prisiega
kaipo legislatoriai, sąnariai in-
rednės, išleidžiančios šiai val-
stijai tiesas.

Kada jie pastojo kanidatais,
mainieriai priėmė juos ir jie
tapo išrinkti. Dabar jie buda-
mi legislatoroje, galės prigel-
bėti mainierius, pasistengdami
išleisti tiesas mainieriams nau-
dingas.

Suvienujų Amerikos mainie-
rių urėdninkai, kurie per pas-
kutines keles savaites laikė
mass-mitingsus po kietasias
anglis, stengdamieri mainie-
rius pertikrinti apie reikalą jų
prigulėjimo prie unijos, turėjo
gerą pasisekimą; viename tik-
tai distrikte laike dviejų savai-
čių jiems pasisekė prirašyti
prie unijos 5,000 mainierių.
Didelė dalis to skaitliaus yra
mūsų žmonės, o nors mums
linkama, kad jie dabar yra un-
sąnariais, tačiau reikia gailė-
tis, kad emė tiek laiko ir buvo
reikalinga organizatoriams su-
šaukti juos į kravą ir aiškinti
apie reikalingumą prigulėjimo
prie unijos.

Dar dėlei kank niū szelpimo.

Vilniaus Kankinių Kasos Komitetas gavo žinią, kad Kalvarijos kaliniai atsisakė nuo pašalpos. Jiems paskirtus pinigus jie nutarė atiduoti išsiunčiamies politikos prasi-kaltėliams, nes jie, anot jų nuomonės, daugiau reikalauja. Jie gi patys apsieisą ir be pagalbos.

Žmonės, sugrusti troškiose ir drėgnuose kalėjimuose, pu-siaubadžiai marinami, sako, kad jų padėjimas, sulyginus išsiunčiamųjų, yra geras. Nu-traukdami sau paskutinį kashį nuo burnos, jie skubina sušelp-ti juos.

Tas, be abejonės, nurodo, kokiose biaučiose sąlygose pri-sieiza būti šiems nelaimingiem siems. Iš tikrųjų, kiek mėš žinome, išsiunčiamųjų padėji-mas visur, o ypač Narimo kra-šte, Siberijoje, yra baisus. Žmo-nės prispirti gyventi tarp visai nepažįstamų jiems sąlygų, tan-kiai už keletos šimtų viorstų nuo geležinkelio, be jokio už-darbio, vien š menkos valdžios skiriamos pašalpos. Ir ši nese-niai pasirodė valdininkams per didelė. Seniau mokėdavo po 3 rub. 30 k. per mėnesį, dabar gi sumažino ligi 1 r. 88 k. Ir gyvenk tu, žmogau, iš tų gra-šių, kaip pats nusimanai. Stip-resnieji, atsitikus progai, bėga nuo tokio gyvenimo, kur jų akis mato, silpnesnieji gi mir-šta badu. Tai toks išsiunčia-mųjų padėjimas.

Tačiau tas dar neparedo, kad šelpiti juos turi kaliniai. Tas tik darytų gėdą mūsų vi-suomenei, ir ji, be abejonės nedaleis šito. Kaip sėdintieji kalėjimuose, taip ir išsiunčtieji politikos prasi-kaltėliai yra ly-giai brangus Lietuvos visuo-menei, kaip jos laisvės kovo-tojai. Atsisakydami nuo pa-šalpos, kaliniai kenkia savo sveikatai ir tuomi daro sau skriaudą. Rupinties išsiunčiamųjų likimu visuomenės prie-

derme.

Todėl mes norėdami geriau aprupinti šį reikalą kreipiamės į visuomenę ir meldžiame ją dedant aukas, neužmiršti ir šių kankinių. Tėvų, giminių ir pa-žįstamųjų visų išsiunčtųjų mel-džiame suteikti mums žinias per „Lietuvos Ukininko“, arba „Skardo“ redakcijas apie iš-siunčtųjų padėjimą ir jų adresą, kad reikale galėtume ateiti jiems pagalbon.

Tikimės, kad visuomenė galės ir išsiunčiamuosius priderančiai aprupinti ir kad dėlei to kalėjimuos likusieji nepri-valys atitraukti nuo savo bur-nos duonos kashio.

Kankinių Kasos Komitetas.

Prie Kankinių Kasos apyskaitos.

(Žiur. „Liet. Ukin.“ No. 8 p. 125).

Vilniuje pradėdant nuo rugsėjo 1906 m. iki metų pa-baigos tapo išleista kaliniams maistui 53 r. 62 k. Naudojasi 15-20 žmonių. Ilgiau naudo-jasi šios ypatos: Gijamza, „Lach“, Laturis, Braziukevi-čius, Gritis—Gobiak, Naujo-kas, „Sakovičius“, Baltusis, Rožbiekis, Vladas Birinčikas. 1. III. 07. K. K. K.

Kaip žmonės gyvena amžinojo bado krašte.

(Autorius šito straipsnelio yra grynas indijietis, p. Saint Nihal Singh,—tai jaunas vyrukas, nepaprasto gabumo ir toli matantis draugijos gyvenimo studentas).

Kiek kartų aš nueinu į soci-jalistų prakalbas, arba per-skaitau Amerikos ir kitų kraš-tų darbininkiškus raštus, tiek kartų giliai man dingteli mano širdyje tiejie baisūs paveikslai, kuriuos aš matau tarpe darbi-ninkų mano prigimtame krašte —Indijoje.

Labai man išrodo įdomu, kad Amerikos ir Europos dar-

bininkai niekadės nenurimsta. Aš matau, kad jie gauna kas dieną po tris sykius pavalgyti, kad dauguma iš jų dėvi kas-dien tokias drapanas, kokių indijiečiai darbininkai neturi nė šventadieniais. Taip, jie pavalgę ir apsilvėkę, ir vis da- jie nepakakinti. Pamislykite, kas reikia daryt Indijos pus-plikiams farmeriams ir tiesiog badu mirštantiems darbinin-kams! Kaip toli žemiau atsili-kę mano broliai indijiečiai, kaip mažiau jie teturi žmogiš-kių tiesų, kaip baisiai juos iš-naudoja čionykščiai piniguo-čiai ir jų valdžios!

Aš nepeikiu Amerikos ir Eu-ropos darbininkų, kad jie kovoja už didesnes sau tiesas, už pagerinimą savo buvio. Ne,—nepeikiu, nes matau, kad jie eina tikruoju evoliucijos keliu. Aš tiktai guodžiuosi ir griau-doju apie mano prigimtojo krašto žmones, matydamas, kad jų gyvenimas pasinėręs amžiname skurde, kad jie vi-siškai nepažįsta savo sąlygų, negi nujaučia, kad yra ant svieto toksai darbininkų judė-jimas, kurs gabena vis artyn visiems žmonėms gerovę.

Indija yra atstui nuo Sovie-nytų Valstijų už tukstančių mylių. Bet toji toluma yra tik-tai geografiška. Žmonės gali būti skirtos padermės, tautos ir tikybos, bet niekuomet jie neprivalo užmiršt. vienas kito,—tie, kurie turi geresnį padė-jimą, teneužmiršta, kad yra tukstančiai jų brolių—žmonių badu mirštančių.

Amerikos žmonės visai ma-zai težino, arba ir visiškai neži-no, kokios yra žmonių sąlygos Indijoje. Svetimtaučiai, pabu-voję Rytinėje Indijoje, apskel-bė savo nuomonės visam vie-tui, kad visoje Indijoje yra tas pats,—tai yra, kad viskas In-dijoje esą gražu, smagu, kad puikus esąs klimatas, kad ze-mė esanti prigimties apdova-nota nepaprastu derlingumu, kad gyventojai atovį rojus

prieangyj. Taip bent tankiai rašoma Amerikos ir Europos laikraščiuose. Ak, koks tai ne-lemtas pamelavimas!

Prabėgusiame dešimtmetyje gal kokį sykį—antrą blykstelė-jo žinutė akise svieto, jog In-dijoje užgimęs badas, kad mi-lijonai žmonių krintą baisiojo bado aukomis. Teisybė, toje valandėlėj sukrotėjo galingos širdys keleto amerikiečių, pri-siuntė šiek—tiek pašalpos.

Bet ar daugelis amerikiečių žino, kad Indija yra amžinojo bado kraštas? Indijos badas nėra tai kokia naujiena,—tas bausis nevidonas, nesulaiko-mai ir nedabaigiamai, siaučia skersai ir išilgai visą Indiją visuomet. Tolimasis svietas Amerikos ir Europos, tiktai tada išgirsta apie Indijos bado smarkavimus, kada milijonai čionykštės liaudies pradeda mirti; menkai kas tenuvokia, jog Indijoje yra septynios ar aštuonios dešimtis milijonų žmonių, kurie beveik visuomet vaikščioja pusnuogi, dauguma iš jų pagaliaus nė vieną sykį ant dienos negauna pavalgyti. Čionai visai niekas nenusistėbi, pamatę, kad vyrai, moteris, kudikiai išalkę sukrinta ant gatvės ir jau daugiau nebeat-sikelia.

Vienas anglijos statistikas, vardu William Digby surinko iš valdiškų raštų apyskaitas. Tam darbui jis pašventė didesnę pusę savo gyvenimo. Kazi-kas jo veikalą išleido po saty-rišku užrašu: „Digbio klez-dantiji Indija“. Tame veikale p. Digby apskaito, jog Indijos darbininko dienos uždarbis ly-ginasi trims—ketvirtadaliams Anglijos pennio (apie 4 cen-tus)!..

Suprantama, kad Digbio darbas hepatiko Anglijos ka-pitalistams, visaip jį apšmeizė,—ypatingai jį persekiojo An-glijos civiliškoji valdžia, kuri kaip koksai vampiras čiulpia indijiečių kraują ir paakui su-kramto lavonus. Kapitalistų

spauda apšaukė Digby nenuo-rama, o jo veikalą apskelbė esant tuščia pasaka.

Vienok, norint suprasti tą baisųjį skurdą, kurs Indijoje galingai viešpatauja, nereika lingi yra Digbiai. Indijos mi- nių skurdas taip platus ir gi- liai įsisėdęs, kad niekur tam panašaus ant svieta nėra. Jei- gu imti palyginimui Indijos ir Rusijos badaujančių kaimiečių padėjimą, tai Rusijos žmonės išrodytų pilni perteklių ir ge- roves. Žinome, kad Amerikos miestuose sklepai ir prakaitu- vės (sweatshops) yra gana blo- gas dalykas. Vienok labai di- delis skirtumas yra tarpe A- merikos sklepių, kuriuose šei- mynos gyvena, ir tarpe Indijos šonkelių, ant kurių buriai dar- bininkų, vyrų ir moterių, pra- leidžia naktis, neturėdami jo- kios kitos lovos ar pastogės!..

Indijoje valdo žmonės bado algos. Vidutiniškas darbinin- kas uždirba ant dienos po ni- kelį, o geriausias—iki dešimtu- ko. Kas baisiausias, tai, kad jie visiškai nesupranta savo ne- žmoniško padėjimo, kurį jie nuo kudikystės iki myrio var- gingai kenčia.

Gali but, kad tame kaltas indijiečių įtikėjimas į fataliz- mą (—prilikimą, apveizdą). Bet, jie nebutų fatalistai, jeigu mokėtų rašto. Dabar iš šimto žmonių vos 5 temoka skaityti laikraštį. Indijoje žmonių ap- švietimu niekas nesirupina. Iš penkių kaimų, keturi neturi jokios mokyklės. Svetimų „civilizuotų“ kraštų valdžios, įsigriovę Indijon, kasmetas iš-

plėšia nuo indijiečių po 109, 000,000 dolerių armijos užlai- kymui,—tos armijos, kuri in- dijiečius kas minutą laiko po durtuvų nuoganda, o ant 80 milijonų indijiečių apšvietimo vos išmeta kokį pusketvirtą milijoną dolerių.

Suprantama, kad ateina toji diena, kada Indijos liaudis pradės skaityti laikraščius, pa- tirs kąs dedasi visame svieta ir spirs į savo nevidonus. Netoli ta diena, kada indijiečiai pa- virs į milžinišką bruzdėjimų ir netenkinumo masą. Jau ir da- bar daug aštresnė kova ir rei- kalavimai savo autonomijos (savyvaldos) apsiereiškia, negu buvo keletą metų atgal. Kada Indijos liaudis krašto valdyme turės sprendžiamąjį balsą, tuo met daug daugiau eis pinigų ant žmonių apšvietimo, o daug mažiau ant maitinimo dyka- duonės kariumenės; ir jeigu tik apšvietimas bus teisingai vedamas, pamatysite, kad in- dijiečiai teipgi persimainys.

Darbininkų sąlygos, kaip Indijoje teip ir Amerikoje — pasibaisėtinos; skirtumas tik tame, kad Amerikos darbinin- kai regis jau prabudo, šį-tą jau net ir išsikovojo, tuometarpu Indijos vargdieniai savo skriaudų da nepamato.

„To Morrow“.

AUKOS.

Kankiniams.

Lietuvos Dukterų draugystė	
Scranton, Pa.....	\$3,37
Buvo (N 19)	\$115,06
Viso labo	\$118,43

Kalėjime.

Kamera dumų pilna,
Ir lango bemaž nematyti—
Tai dumai liudnumo rukyti.
Kad širdį kankina skursna. .
Aš stoviū, dumodams prie sienos.
O ten, prie kitos, tolumoj
Svajoja, kaip aš, tylumoj
Kits draugas... Ir slenka taip dienos...

Krutinės mūsų pilnos ugnies.

Pilni mūsų didaus įnišimo...

Mūsų norim, mūsų trokštam veikimo,—

Nezinom kitos mūsų mirties!

Ir širdis mūsų ten, kur kovoja

Mūsų broliai, liūosybės draugai,

Kur virusi kova ilgai

Tolyn savo veiksmą plėtoja.

Į priešų patekę rankas,

Mūsų but toj kovoje nebegalim,

Negalim jai duot, kas galėtų

Padaugint kovos tos spēkas.

Bet zinom mūsų, tikim šventai,

Kad kova ta eis nenustojant,—

Sugrius šios tvarkos pamatai!

Ir tasyk pražyodus liuosybė

Kalėjimų rumus sugriaus,

Ir mus prie savęs ji priglaus...

Prie darbo pašauks mus brolybė!...

(„Skardas“)

Kaip greitai dauginasi žmonės ant svieta.

Statistika ne sykį mums stato į akis stebuklingus, fantas- tiškus paveikslus. Ji daug daugiau mums pasako, negu pliki žodžiai. Visi žinome, kaip ant žemės kamuolio nuolatai žmoni- ja dauginasi, bet vargiai sau persistatome tąją spartybę, kuri daugina mūsų brolius, seseris ir kaimynus, pakol nepasiziuri- me į cifras.

Per paskutinį dešėtką metų žmonija ant viso žemės ka- muolio pasididino ant 63,000,000 ypatų. Tulas Londono stati- stas štai kokias žmonijos augimo paduoda cifras:

	buvo 1895m.	yra 1905m.
Rusijoje.....	125,000,000	141,200,000
Sov. Amerikos Valstybėse	68,934,000	83,143,000
Vokietijoje.....	52,279,000	60,605,000
Japonijoje.....	42,271,000	47,975,000
Anglijoje.....	39,221,000	43,221,000
Prancuzijoje.....	38,459,000	39,300,000
Italijoje.....	31,296,000	33,604,000
Austrijoje.....	24,971,000	27,241,000
Vengrijoje.....	18,257,000	20,114,000
Ispanijoje.....	18,157,000	18,900,000
Mažesnėse tautelėse.....	47,732,000	54,166,000

Peržiurėję tas skaitlines, matome, kad per dešėmtį metų atsiranda ant žemės skritulio tiek žmonių, kiek, duokim sau Vokietijoje,—vadinasi dar prisideda viena nauja tauta.

Kas atsitiks po šimto, tukstančio, dešėtko tukstančių me- tų? Juk tuomet tiek bus žmonių, kad sustačius visus stovės viens nuo kito vos per kokį keletą žingsnių!..

Tame tai ir yra gamtos slapta, kad ji niekuomet nepri- ruks žmonijai maisto, vietos ir oro. Žmonija besidaugindama išplėtoja ir pačios gamtos turtus, iš tų turtų sutveria naujus turtus, ir teip toliaus. Niekados neatitiks to, kad ant svieta būtų žmonių daugiau, negu prigimtis gali išlaikyti.

Isz visur.

Ruminijos baisiųjų maištų atbalsiai da tebeskamba po viso svieto laikraščius. Pasirodo, kad sukilimus valdžia trėmė lyginai taip, kaip caro valdžia, kruvinose Rusijos revoliucijos dienose elgėsi nelaimingoje Latvijoje, Lenkijoje, Lietuvoje ir savo kraštuose. Ir Ruminijos kariumenė atžymėjo savo vardą istorijoje nežmoniškais žmogžudžiavimais. Taip rašo laikraščiai, kad mieste Vias, iš kur visi kaimiečiai pabėgo į miškus, pribuvę kareiviai ir radę vienus tik vaikus, senelius ir moteris, 82 iš jų tuojau iššaudė ir kardais sukapojo. Motinas zudydami, vaikelius pristatė žiurėt jų kančias. Dieną vėliaus sugavo 12 kaimiečių, kuriems tuoj padarė galą. Korkove vienas aficierius pat nušovė kunigą ir miesto seniuną, nors tie sukilimuo se visai nedalyvavo. Kimpalmitroje nugalavo 50 kaimiečių, kunigą ir jo raštininką. Ir tas viskas darėsi jau tada, kada visur buvo tyku. Da ir dabar didelės minios žmonių slapstosi po miškus, bijodami pareit į namus, nes kariškas teismas tebestovi užtrauktas viso se sukilimų apielinkėse. — Koks tai bausis monarkų kerštas!

Zuriche, Šveicarijoj, buvo renkami miesto tarybon viršininkai, kur buvo pastatę socialistai savo 4 kandidatus. Ir visi keturi tapė išrinkti. Ant ras socialistų laimėjimas štai koks: jie įešė, kad valdžia išbudavotų Zuriche ir aplinkiniuose valčiuose pigias darbininkams kvatieras. Labai atkakliai tam priešinosi miesto namų savininkai, bankieriai, rendų agentai ir kitokie buržujėliai. Bet padavus reikalą visatinam nubalsavimui 18,032 balsais prieš 7,590 buvo įešimas priimtas ir dabar tenykš čiai darbininkai turės pigias ir gerai įtaisytas kvatieras.

Netoli Meksikos didmiesčio, Velardenos vario kasyklėse iškilo didelis gaisras, kurs užbliokavo gilumose žemės 100 kalnakasių. Niekas prie nelai mingųjų negali prieit, ir, jeigu neužtrėškino jų dumai, tai abejonės nėra, kad pražus iš bado.

Apgarsinimas.

Kas man prisiųs 25 adresus savo pažįstamų Amerikoje gyvenančių gaus gražią dovaną.
W. Darkewicz
144 Grand str.
Brooklyn, N. Y.

Senas Telephonas, 32-2.

Jul. Chmieliauckas.

Laiko karčiamą puikioje vietoje. Lietuviai nepamirškite atsilankyti pas savo viengentį. Taipgi reikale suteikia draugišką rodą.

JUL. CHMIELIAUCKAS,
558 Wyoming Ave. Wyoming, Pa.

GRAMATIKA
angliškos kalbos.

su ištariu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (ait) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisiuntimu - \$1.25

Naujas Budas

išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti, be pagalbos mokintojaus, 24 psl., su prisiuntimu 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adresot:

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 220 brozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pusk. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62 New York City.

Lietuvos Ukininkas.**LAIKRASZTIS**

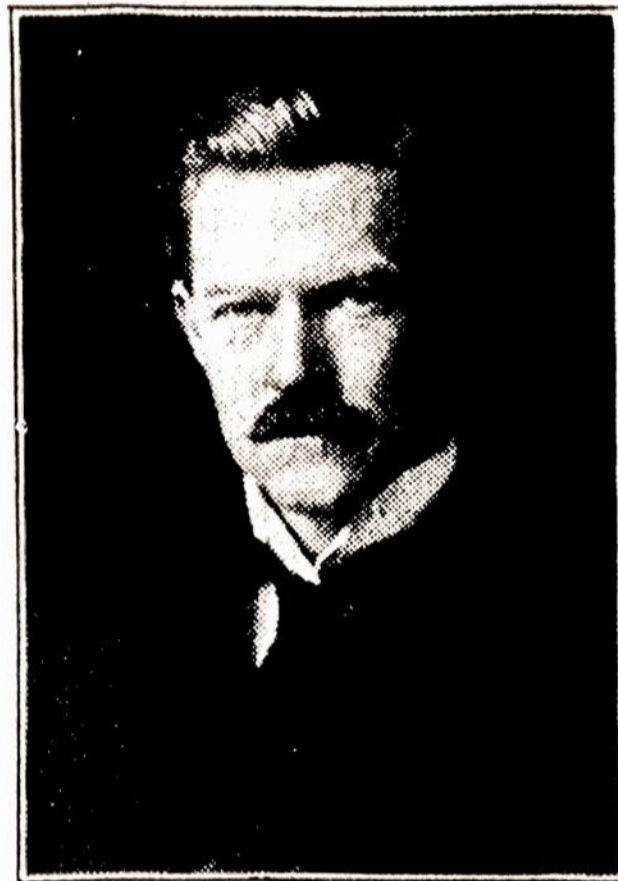
Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms Išeina viena kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto.

Lietuvoje metų prekė... \$1.80;
Amerikoje... \$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike, ir geri pamokinimai ukės reikaluose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai
M. J. DAMJONAITIS,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill

ANT SUDZIOS

Paul J. SHERWOOD

prašo Jusu balso,

BIRŽELIO 1-mą

1907

Suteikia mums progą kalbėti naudai pono PAUL J. SHERWOOD, žmonių draugo ir kandidato ant Sudzios. Mēs neesame apmokami tai daryti, mēs tai darome dėl naudos prastų žmonių. Mēs zinome P. Sherwoodą, Jis yra darbininkų prietelis, Jis yra vertas žmogus, kad darbininkai ir visi žmonės turi jį turēt už Sudžią. Tada gausime teisybę. Tegul visi ateiviai darbininkai ima sau ant mislių, kalbą ir dirba apie jį ir balsuoja už P. SHERWOODĄ paskirtoje balsavimo dienoje, kuris atsibus 1-mą Birželio 1907, nuo 2 iki 8 val. vakare. — P. SHERWOOD yra iš prastų žmonių ir simpatizuoja prastiems. Jis yra draugiškas ir teisingas visiems žmonėms. Kiti republikoniški kandidatai yra priešingi darbininkams, aristokratai ir korporacijų žmonės. Nominavokime ir išrinkime p. SHERWOODĄ, o turesime sudžią, teisingą visiems, neskiriant tautos.

Ant pardavimo.

Farmą parduoda su gera žeme, nauja stuba ir kluonas su tvartu.

Ant pardavimo namai geroj vietoj ant gyvenimo, dėl dviejų šeimynų ir vienos.

Ant pardavimo lotai Hile dale, naujos mainos ir geri darbai. Dasižinokit „Vien. Liet.“ Redakcijoj.

„Dziennik Ludowy“

vienatinis lenkų darbininkų dienraštis, prekioja metams 3 dol, puosei metų 1,50. Adresuok: 627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

Lietuviškos Literatūros agentas.

Visokios lietuviškos kalboj knygų yra gaunamos pas mane; taipgi užrašinėju lietuviškus Amerikos laikraščius ir iš Lietuvos „Skardą“.

Lietuviai, visados kreipkitės pas savo draugą, P. J. KAILIŲ,
1515 Sheffeld st., Allegheny, Pa.

Gyvasties Ilgis.

Visos didesnės gyvasties kompanijos padaro gerą daktarišką ištyrimą aplikantų, kadangi viskas prieguli nuo ilgio gyvenimo aplikanto. Jeigu aplikantui įpirkimo kompanija atsako priėmimą, tai tas reiškia didelį pavojų aplikantui. Išmintingas žmogus palaikys tą nę gerą persėgėjimą, kad jam reikia permaintyti jo gyvenimo būdą ir geresnę atidą atkreipti ant savo sveikatos. Jis gali pats save išsigydyti ir pailgyti savo gyvastį; o vėliau ir atsisakiusioji kompanija linksmai išduoda jam paliudijimą. Nelauk taip ilgai, bet kaip greitai pajusi, kad tavo organizme pasidaro permaina, kad sveikata sumenkėjo, tuojau vartok Trinerio Amerikoniškąjį Elikysrą Karčiojo Vyno, kuris pagamina sveiką apetitą, gerą sugrumuliojimą valgių, gražią veido išžiurą. Vartok jį nuo visų nesveikumų skilvio ir žarnų, nuo nerviško mo ir nuo visų ligų, paeinančių no negryno kraujo. Suv. Valst. gvarancijos Serijinis No. 346. Gaunamas aptiekose.

Jos. Triner,
799 S. Ashland Av.
Chicago, Ill.